

RECENZIA

V. Bouška et al.: **Přírodní skla**. Academia Praha, 1987, 264 strán, 76 obr., 8 strán kriedových príloh.

Autorský kolektív — V. Bouška, Z. Borovec, A. Cimbáliková, I. Kraus, A. Lajčáková, M. Pačesová — pod vedením prvého menovaného spracoval veľmi užitočnú, v našej literatúre chýbajúcu súbornú monografiu o prírodných sklách. Monografia zahŕňa nielen príťažlivé vltavíny a ostatné tektiky tých najexotickejších názvov (georgianity, ivority, irgizity, australity atď.), ale i vulkanické sklá rôznych genetických typov (o. i. napr. obsidián, perlit, pemza), ďalej sklá kráterov meteoritov, fulgurity, z mimozemských skiel mesačné sklá a sklá meteoritov.

V siedmich kapitolách sú podrobne charakterizované jednotlivé druhy prírodných skiel, ich genéza, petrologické, geochemické, fyzikálne a ďalšie vlastnosti, chemické zloženie, premeny, výskyty v ČSSR i dôležitejšie svetové náleziská. Osobitná kapitola je venovaná všeobecnej fyzikálno-chemickej charak-

teristike prírodných skiel s vysvetlením základných pojmov, procesov vzniku skiel, ich štruktúry, fázových diagramov, chemického zloženia a procesov premeny. V krátkej kapitole je opísané praktické využitie niektorých skiel. Monografiu dopĺňa bohatý zoznam literatúry (temer 600 odkazov) a podrobný vecný a lokálny register.

Monografia vyšla pri príležitosti 200. výročia prvej publikovanej práce o tektitoch (1787) a pri príležitosti medzinárodnej konferencie o tektitoch, usporiadanej v septembri 1987 v Prahe, s exkurziami po celej ČSSR.

Kniha predstavuje veľmi cenný zdroj informácií nielen pre špecialistov daných oblastí, ale obsahuje veľa využiteľných poznatkov pre geológov, mineralógov, geochemikov, planetológov, astronómov atď.

Problematika prírodných skiel, predovšetkým ich genéza, ale i iné otázky, je veľmi zložitá, je preto pochopiteľné, že názory odborníkov v týchto smeroch sa môžu rôzniť, to však nič neuberá na dôležitosť monografie a na jej prínose a význame v našej literatúre.

Ján Babčan